

Uzasadnienie

Do projektu uchwały w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody z drzewa uznanego za pomnik przyrody rosnącego na terenie nieruchomości przy ul. Sienkiewicza.

Aktem prawnym regulującym kwestie ustanawiania i znoszenia form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.*). W myśl art. 44 ust. 3, 3a i 4 obowiązującej ustawy, zniesienia formy ochrony przyrody, jaką jest pomnik przyrody, dokonuje rada gminy w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska a zniesienie formy ochrony może nastąpić w razie utraty wartości przyrodniczych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych lub zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.

Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia wnioskiem z dnia 5 września 2016 r. znak: WSR-ZL.6120.2.2016.OZ zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, o uzgodnienie projektu uchwały w sprawie zniesienia formy ochrony z drzewa uznanego za pomnik przyrody rosnącego na terenie nieruchomości przy ul. Sienkiewicza.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu postanowieniem z dnia 13 września 2016 r. znak: WPN.623.31.2016.IL uzgodnił przedmiotowy projekt uchwały.

Istniejący obecnie pomnik przyrody – lipa srebrzysta (*Tilia tomentosa*) o obwodzie 378 cm, rosnący przy ul. Sienkiewicza u zbiegu z ul. Piastowską, na nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 38, AM – 29, obręb Plac Grunwaldzki we Wrocławiu, został ustanowiony w drodze uchwały Nr XXV/ Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 8 lipca 2004 r. (*Dz. Urz. Woj. Dol. z 27 sierpnia 2004 r. Nr 160, poz. 2782*).

Od momentu ustanowienia lipy pomnikiem przyrody, Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia, w ramach ochrony czynnej, zlecił wykonanie szeregu prac pielęgnacyjnych i specjalistycznych badań w celu utrzymania drzewa w jak najlepszej kondycji zdrowotnej, i tak w:

- 2004 r. - usunięto posusz, dokonano sprawdzenia i zabezpieczenia ubytków powierzchniowych;
- 2006 r. - wykonano zbiegi pielęgnacyjne i redukcje korony drzewa, zamontowano wiązania elastyczne „Cobra”, oczyszczono i zabezpieczono ubytek w pniu siatką, przeprowadzono badanie wytrzymałości pnia na złamanie i stabilności w gruncie zintegrowaną metodą tensometryczną elasto – inclino;
- 2007 r. - dr nauk biologicznych, dendrolog Piotr Reda sporządził opinię dendrologiczną, w ramach której określił stan zdrowotny drzewa jako dostateczny;
- 2008 r. - badanie wytrzymałości pnia na złamanie i stabilności w gruncie zintegrowaną metodą tensometryczną elasto – inclino, prace pielęgnacyjne, opinia dendrologiczna;
- 2011 r. - usunięcie obumarłych konarów i gałęzi, przeprowadzenie inspekcji korony drzewa, zabezpieczenie konarów potencjalnie stwarzających zagrożenie;
- 2013 r. - badanie statyki drzewa metodą obciążeniową, usunięcie w niezbędnym zakresie suchego konaru z górnej części korony, montaż 2 wiązań elastycznych typu „Cobra” 2t.

Ocenia się, że drzewo to ma ponad 140 lat. Od podstawy pnia do wysokości ok. 2,7 m widoczny jest rozległy ubytek pnia otwarty od strony ulicy Sienkiewicza. Pień jest całkowicie wypróchniały. Na drzewie można zaobserwować owocniki grzybów: łuszczak zmienny oraz hubiak pospolity. Z uwagi na naturalny proces starzenia się, wypróchnienie pnia, a przede wszystkim obecność strzępek grzybów w naczyniach przewodzących drzewo na przestrzeni ostatnich lat odrzucało górne części korony, co stwarzało konieczność zdejmowania suszu. Mimo dużych zdolności regeneracyjnych lipa nie odbudowała korony. Na obniżenie witalności drzewa wpływały również trudne warunki życiowe związane z ruchliwym skrzyżowaniem (kumulacja spalin), niska wilgotność

powietrza, wysoka temperatura, mała przestrzeń życiowa stanowiska i inne. Zespół wielu czynników stresowych oddziałujących przez szereg lat wzmagał proces zamierania.

W dniu 27 lipca br., wskutek działania czynników atmosferycznych, uległ wyłamaniu zabezpieczony wiązaniem konar drzewa, który zawisł nad ciągiem pieszym stwarzając duże zagrożenie. Zdarzenie to pociągnęło za sobą konieczność natychmiastowego przeprowadzenia prac interwencyjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia. Lipa srebrzysta, już wcześniej posiadająca szczytkową koronę, utraciła bezpowrotnie wartości przyrodnicze ze względu na które ustanowiono ją pomnikiem przyrody. Z uwagi na lokalizację pomnika przyrody tuż przy ruchliwym skrzyżowaniu, nad chodnikiem i kioskiem LOTTO, jest on obiektem szczególnie problematycznym i w chwili obecnej może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

W związku z powyższym, w przedmiotowym przypadku zachodzą dwie przesłanki do zniesienia ochrony z pomnika przyrody, są to: utrata wartości przyrodniczych ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody i konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.

Załączniki:

1. Fotografia pomnika przyrody – lipy srebrzystej (*Tilia tomentosa*) wykonana w dniu 27.09.2006 r.
2. Fotografia pomnika przyrody – lipy srebrzystej (*Tilia tomentosa*) wykonana w lipcu 2013 r.
3. Fotografia pomnika przyrody – lipy srebrzystej (*Tilia tomentosa*) stan obecny, wykonana w sierpniu br.

Sporządziła: Olga Znamirska